

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

RESULTATRAPPORT FOR FINANSFORETAK, 1.–3. KVARTAL 2024

25. november 2024

1. Hovedinntrykk	3
2. Banker, kredittforetak og finansieringsforetak	4
2.1. Banker	4
2.1.1. Resultat og balanseutvikling i norske banker.....	4
2.1.2. Utenlandske bankers filialer.....	8
2.2. Foretak som tilbyr forbrukslån	9
2.3. Finansieringsforetak.....	13
3. Forsikringsforetak	16
3.1. Livsforsikringsforetak	16
3.1.1. Avkastning og resultat	16
3.1.2. Balanse.....	18
3.2. Skadeforsikringsforetak.....	20
3.2.1. Resultat	20
3.2.2. Balanse.....	22
4.1. Makroøkonomiske størrelser	24
4.2. Nye poster etter implementering av IFRS17.....	26

1. Hovedinntrykk

Bankenes samlede resultat var høyere etter tre kvartaler i 2024 enn i samme periode i 2023. I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) økte resultatet før skatt fra 1,5 til 1,6 prosent. Egenkapitalavkastningen økte fra 13,9 til 15,6 prosent.

Netto renteinntekter var noe høyere enn på samme tid i fjor, men har vært nokså stabil de siste to kvartalene. I tredje kvartal i år fikk flere banker også betydelige gevinster etter fusjonen mellom Fremtind Forsikring og Eika Forsikring, som bedret resultatet ytterligere. Bankenes driftskostnader økte svakt sett i forhold til GFK, men høy inntektsvekst førte til at det samlede kostnad-/inntektsforholdet sank med nær 2 prosentpoeng, til 36,6 prosent.

Samlede tap på utlån var nær uendret fra året før, og tilsvarte 0,13 prosent av gjennomsnittlig utlånsvolum. Betalingsmislighold over 90 dager økte fra 0,5 til 0,6 prosent av utlån og førte til at totalt mislighold steg fra 1,3 til 1,4 prosent.

Tolv månedersveksten i utlån til innenlandske bedrifter var 4,9 prosent ved utgangen av tredje kvartal, opp fra 4,6 prosent ett kvartal tidligere. Veksten i utlån til innenlandske personkunder økte fra 3,3 prosent til 3,9 prosent i samme periode.

Foretakene i Finanstilsynets utvalgsundersøkelse av **tilbydere av forbrukslån** økte utlånsvolumet til norske kunder med 2,5 prosent de siste tolv måneder. Justert for salg av porteføljer av misligholdte lån var veksten 5,4 prosent, som var nær ett prosentpoeng høyere enn ett kvartal tidligere. Utlånsveksten er stigende og flere av foretakene har høy utlånsvekst i det utenlandske markedet.

Livsforsikringsforetakene bedret resultatene i de tre første kvartalene i 2024 sammenlignet med ett år tidligere. Positive verdiendringer på aksjer og renteinntekter bidro mest til økte investeringsinntekter. I kollektivporteføljen var avkastningen 7,8 prosent, mot 4,0 prosent i samme periode i 2023. Avkastningen i investeringsvalgporteføljen var på 17,5 prosent, mot 8,7 prosent i samme periode i 2023.

Skadeforsikringsforetakene hadde samlet sett bedre resultater målt som andel av forsikringsinntektene i de tre første kvartalene i 2024 enn i samme periode året før. Kombinertprosenten (samlet skade- og kostnadsprosent) ble redusert fra 93 til 92 prosent grunnet en reduksjon i kostnadsprosent, blant annet som følge av premieøkninger.

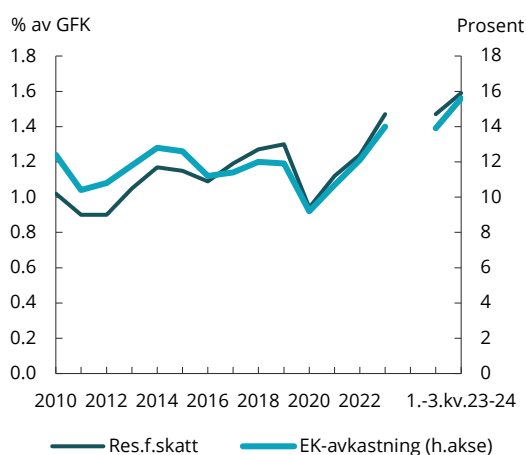
2. Banker, kredittforetak og finansieringsforetak

2.1. Banker

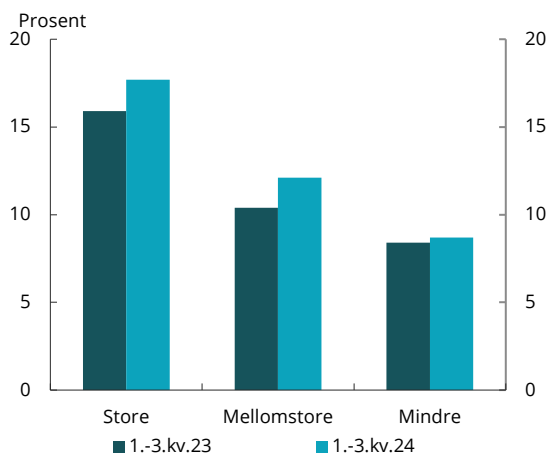
2.1.1. Resultat og balanseutvikling i norske banker

- Bankenes samlede resultat før skatt var høyere etter tre kvartaler av 2024 enn i samme periode året før. I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital ble resultatet bedret fra 1,47 til 1,59 prosent, se figur 2.1.
- Resultatforbedringen bidro til å øke bankenes egenkapitalavkastning fra 13,9 til 15,6 prosent. Dette var også et halvt prosentpoeng høyere enn ett kvartal tidligere. Bedringen i egenkapitalavkastning var størst for gruppen av de store sparebankene, se figur 2.2.
- Det meste av økningen i egenkapitalavkastning fra utgangen av første halvår til utgangen av tredje kvartal skyldes fusjonen mellom Fremtind Forsikring og Eika Forsikring, som medførte betydelige gevinster for eierbankene i Sparebank 1 Gruppen i tredje kvartal 2024.

Figur 2.1 Lønnsomhet i norske banker

Figur 2.2 Egenkapitalavkastning i grupper av banker¹

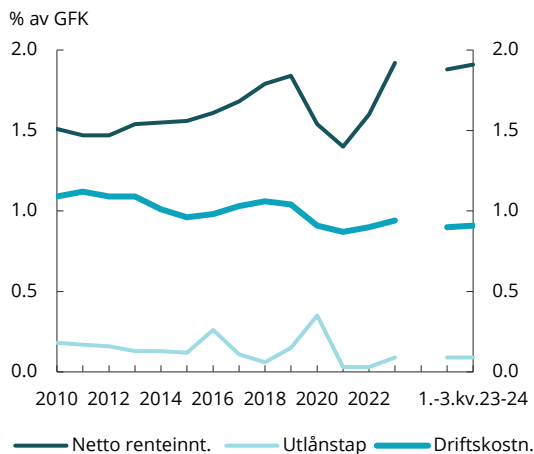
Kilde: Finanstilsynet

Kilde: Finanstilsynet

- Bankenes netto renteinntekter var noe høyere enn tilsvarende kvartal ett år tidligere, men marginalt lavere enn for året 2023 for bankene samlet, se figur 2.3. Gruppen av mellomstore banker viste størst bedring i netto renteinntekter sammenlignet med samme periode i fjor, se figur 2.4.
- Netto provisjonsinntekter og øvrige driftsinntekter var noe høyere enn ett år tidligere, sett i forhold til forvaltningskapitalen. Inntekter fra eierinteresser økte betraktelig, særlig som følge av gevinstene etter Fremtind-fusjonen.

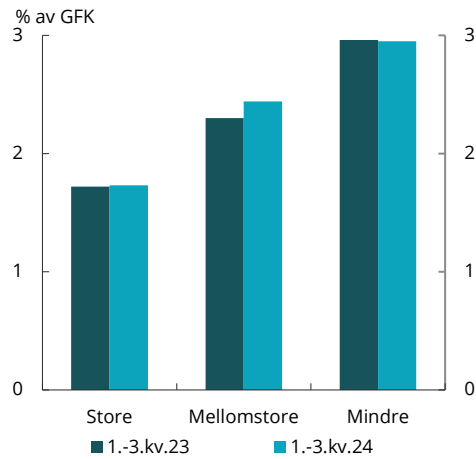
¹ Store banker: DNB Bank og de 6 store regionsparebankene. Mellomstore: Øvrige banker (35) med en forvaltningskapital større enn 10 mrd. kroner. Mindre banker: 58 banker med forvaltningskapital mindre enn 10 mrd. kroner

Figur 2.3 Netto renteinntekter, driftskostnader og utlånstap

Kilde: Finanstilsynet

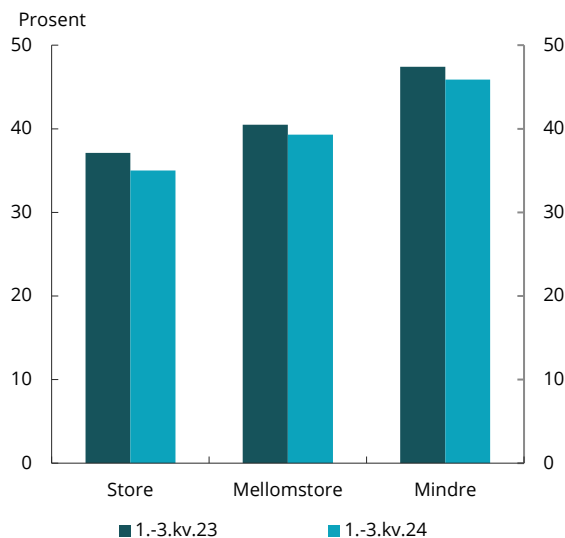
Figur 2.4 Netto renteinntekter

Kilde: Finanstilsynet

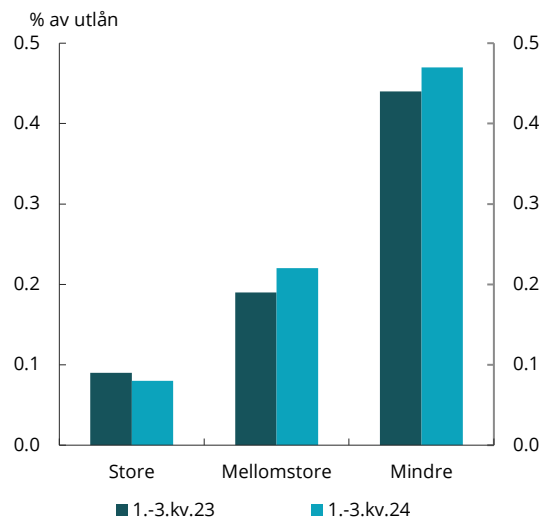
- Bankenes totale driftskostnader økte svakt fra året før, sett i forhold til forvaltningskapitalen, hvor økningen forklares av høyere lønnskostnader.
- Den betydelige økningen i totale driftsinntekter førte til en reduksjon i bankenes samlede kostnad/inntektsforhold på nær 2 prosentpoeng siste år, til 36,6 prosent. Alle grupper av banker viste et lavere kostnad/inntektsforhold etter tre kvartaler i 2024, enn i samme periode året før, se figur 2.5.
- Bankenes samlede tap på utlån tilsvarte 0,13 prosent av gjennomsnittlige utlån etter tre kvartaler i år, som var nær uendret fra samme periode året før. Tapene var høyest for gruppen av mindre banker, se figur 2.6.

Figur 2.5 Kostnad/inntektsforhold

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.6 Tap på utlån

Kilde: Finanstilsynet

- Tre banker hadde negativt resultat etter tre kvartaler i 2024.

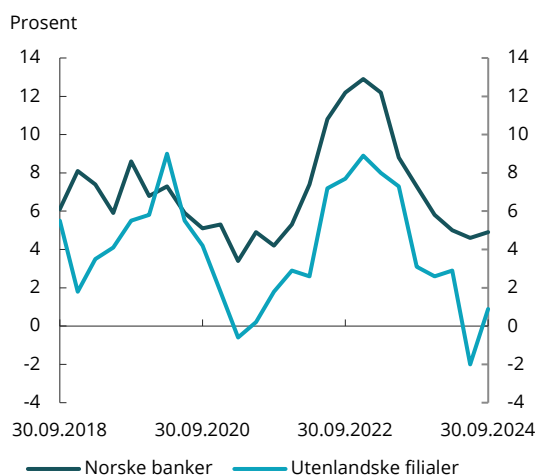
Tabell 2.2 Resultat for samtlige norske banker

	1.–3. kvartal 2024		1.–3. kvartal 2023	
	Mill. kr.	% GFK	Mill. kr.	% GFK
Netto renteinntekter	100 349	1,91	92 572	1,88
Andre inntekter	35 751	0,68	28 616	0,58
– herav verdiendr. finansielle instrumenter	5 466	0,10	5 739	0,12
Driftskostnader	47 791	0,91	44 456	0,90
– herav lønn og personalkostnader	27 086	0,52	24 495	0,50
Resultat før tap på utlån	88 309	1,68	76 732	1,56
Bokførte tap på utlån	4 613	0,09	4 255	0,09
Gevinst/tap ikke-finansielle eiendeler	-4	0,00	11	0,00
Resultat før skatt	83 692	1,59	72 487	1,47
Skattekostnad	16 471	0,31	16 329	0,33
Resultat etter skatt	67 221	1,28	56 158	1,14
Egenkapitalavkastning (%)	15,6		13,9	

Kilde: Finanstilsynet

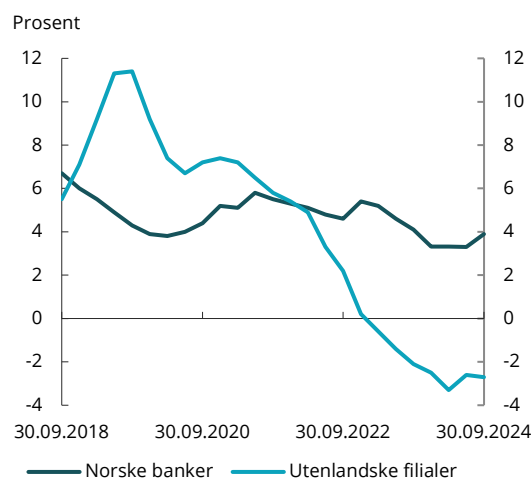
- Bankenes samlede utlånsvekst til kunder, hensyntatt utlån overført til OMF-foretak, var 5,0 prosent de siste tolv månedene, se tabell 2.2. Veksten var høyest for gruppen av de store sparebankene, med 6,8 prosent.
- Utlånsveksten til innenlandske bedriftskunder er betydelig redusert fra utgangen av 2022, se figur 2.7. I tredje kvartal i år var det derimot en svak økning i tolv månedersveksten, til 4,9 prosent for norske banker. De utenlandske bankenes filialer i Norge hadde en vekst på 0,9 prosent de siste tolv måneder, etter å ha hatt en negativ vekstrate ett kvartal tidligere.

Figur 2.7 Tolv månedersvekst i utlån til innenlandske bedriftskunder

Kilde: Finanstilsynet

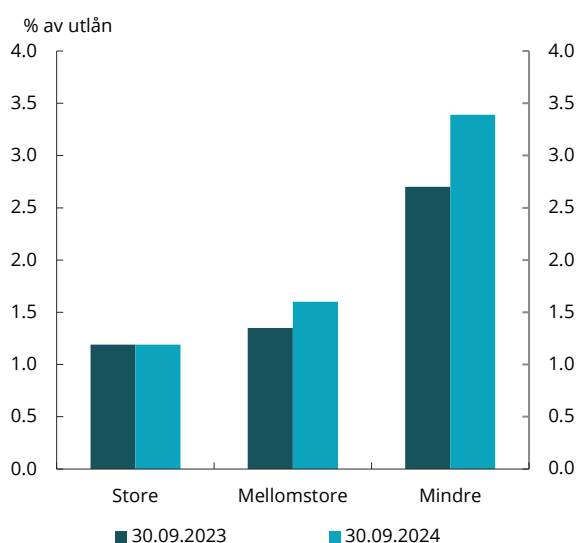
Figur 2.8 Tolv månedersvekst i utlån til innenlandske personkunder

Kilde: Finanstilsynet

- Utlånsveksten til innenlandske personkunder økte svakt i tredje kvartal, se figur 2.8. De norske bankene hadde en tolv månedersvekst på 3,9 prosent, mot 3,3 prosent ett kvartal tidligere. De utenlandske filialene har hatt en samlet negativ årsvekst siden utgangen av første kvartal 2023.
- Misligholdte engasjementer (betalingsmislighold over 90 dager og andre misligholdte engasjementer) tilsvarte 1,4 prosent av utlån ved utgangen av tredje kvartal. Dette var uendret fra forrige kvartal og 0,1 prosentpoeng høyere enn ett år tidligere. Gruppen av mindre banker hadde en økning i misligholdsnivå siste år, se figur 2.9 og ligger i tillegg på et høyere nivå enn de større bankene. Økningen for denne gruppen skriver seg både fra økt mislighold i enkelte banker rettet inn mot SMB-segmentet og økt mislighold i flere mindre sparebanker.

Figur 2.9 Misligholdte utlån (sum 90-dagers og andre misligholdte engasjementer)

Kilde: Finanstilsynet

Tabell 2.2 Balanseutvikling for samtlige norske banker

	30.09.2024		30.09.2023		vekst i %
	Mrd.kr	% av	Mrd.kr	% av	
Forvaltningskapital	6 945,3		6 570,4		5,7
Brutto utlån til kunder	4 583,5		4 373,4		4,8
... Inkl. utlån i gruppeeide OMF-foretak	5 007,2		4 767,2		5,0
Tapsavsetninger på utlån	-25,6	-0,6	-24,2	-0,6	5,6
herav trinn 1	-4,0	-0,1	-4,2	-0,1	-6,1
herav trinn 2	-5,3	-0,1	-5,2	-0,1	2,0
herav trinn 3	-16,4	-0,4	-14,8	-0,3	10,2
Brutto misligholdte eng., 90 dager	29,1	0,6	21,3	0,5	36,9
Andre misligholdte eng.	35,4	0,8	36,0	0,8	-1,7
Gjeld til kredittinstitusjoner	470,1		410,5		14,5
Innskudd fra kunder	3 188,5		3 021,1		5,5
Verdipapirgjeld	1 863,5		1 735,6		7,4

Kilde: Finanstilsynet

- Innskudd fra kunder økte med 5,5 prosent siste tolv måneder, uendret fra veksten ett kvartal tidligere. Innskuddsdekningen for bankene samlet var 105 prosent i morbank (ikke-konsolidert), mot 104 prosent ett år tidligere. På konsernnivå og inkludert utlån overført til deleide OMF-foretak var innskuddsdekningen 64 prosent, nær 1 prosentpoeng høyere enn året før.

2.1.2. Utenlandske bankers filialer

- Resultatet for filialer av utenlandske banker i Norge var noe lavere enn året før, som følge av reduksjon i netto renteinntekter
- Tap på utlån økte noe for filialene, og tilsvarte 0,11 prosent av utlånsvolumet etter tre kvartaler.
- Filialene samlet viste en reduksjon i utlån til kunder på 1,8 prosent siste tolv måneder.
- Misligholdte utlån tilsvarte 1,5 prosent av totale utlån til kunder ved utgangen av tredje kvartal, som var 0,3 prosentpoeng høyere enn på samme tidspunkt i fjor.

Tabell 2.3 Utenlandske bankers filialer i Norge (filialer med innskuddsvirksomhet)

	1.–3. kvartal 2024		1.3. kvartal 2023	
	Mill.kr	% GFK	Mill.kr	% GFK
Netto renteinntekter	21 544	1,46	22 253	1,54
Andre inntekter	11 150	0,76	8 710	0,60
herav verdiendringer på fin. instr.	4 034	0,27	1 419	0,10
Driftskostnader	14 967	1,02	14 724	1,02
herav lønn og personalkostnader	6 077	0,41	5 619	0,39
Resultat før tap	17 727	1,20	16 239	1,13
Tap på utlån	1 347	0,09	-130	-0,01
Resultat før skatt	16 380	1,11	16 369	1,14
	30.09.2024		30.09.2023	
	Mrd.kr		Mrd.kr	Vekst
Forvaltningskapital	1 943		1 890	2,8
Brutto utlån til kunder (inkl. OMF-foretak)	1 615		1 644	-1,8
Innskudd fra kunder	898		804	11,7

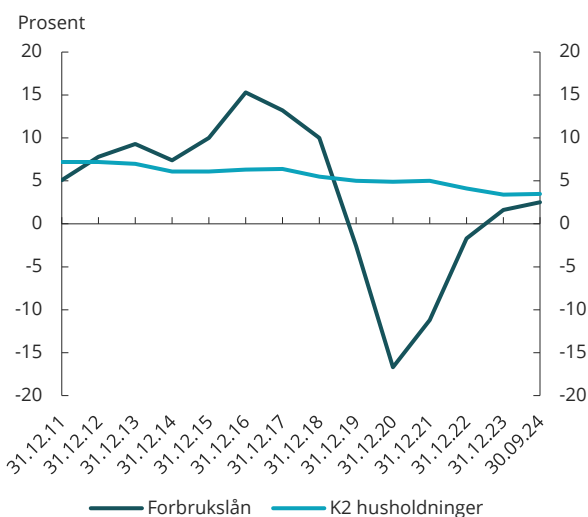
Kilde: Finanstilsynet

2.2. Foretak som tilbyr forbrukslån

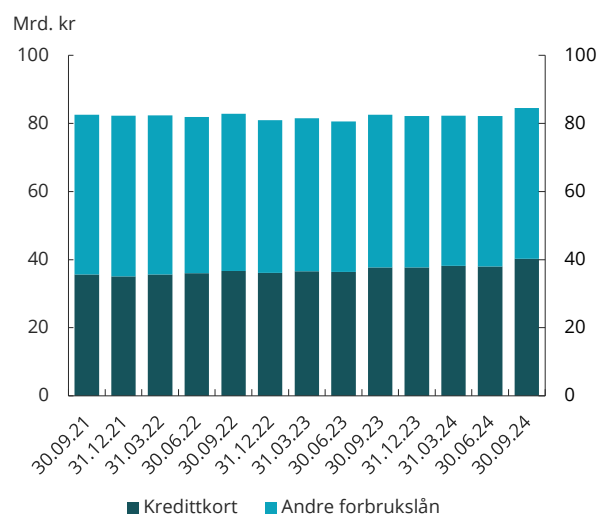
- Forbrukslån til norske kunder økte med 2,5 prosent siste tolv måneder og volumet for utvalget² samlet, utgjorde 84,5 mrd. kroner ved utgangen av tredje kvartal 2024, se figur 2.10, 2.11 og tabell 2.4. Justert for foretakenes salg av porteføljer av misligholdte lån, var utlånsveksten 5,4 prosent.

Figur 2.10 Tolvmånedersvekst i forbrukslån i Norge og husholdningenes innenlandsgjeld (K2)

Kilder: Finanstilsynet og SSB (K2)

Figur 2.11 Utlånsvolum forbrukslån til norske kunder

Kilde: Finanstilsynet

Tabell 2.4 Utviklingen i forbrukslån

	Samlet utvalg		Norske forbrukslånsbanker ³	
	1.—3. kv. 2024	1.—3. kv. 2023	1.—3. kv. 2024	1.—3. kv. 2023
Forbrukslån per 30.09. Totalt (mill. kr)	180 148	162 546	28 348	23 551
Årsvekst %	10,8	12,0	20,4	20,9
Forbrukslån per 30.09 norske kunder (mill. kr)	84 491	82 461	9 384	9 541
Årsvekst %	2,5	-0,4	-1,6	-5,0
Nettorente i % av GFK (annualisert)	6,1	6,3	6,4	6,6
Tap i % av gj.sn. forbrukslån (annualisert)	2,6	2,5	4,3	4,3
Resultat ord. drift i % av GFK (annualisert)	1,8	1,8	1,5	1,7
Misligholdte lån over 90 dg, % av forbrukslån Totalt	10,2	7,9	10,5	4,0
Misligholdte lån over 90 dg, % av forbrukslån Norge	6,6	6,6	7,3	5,8

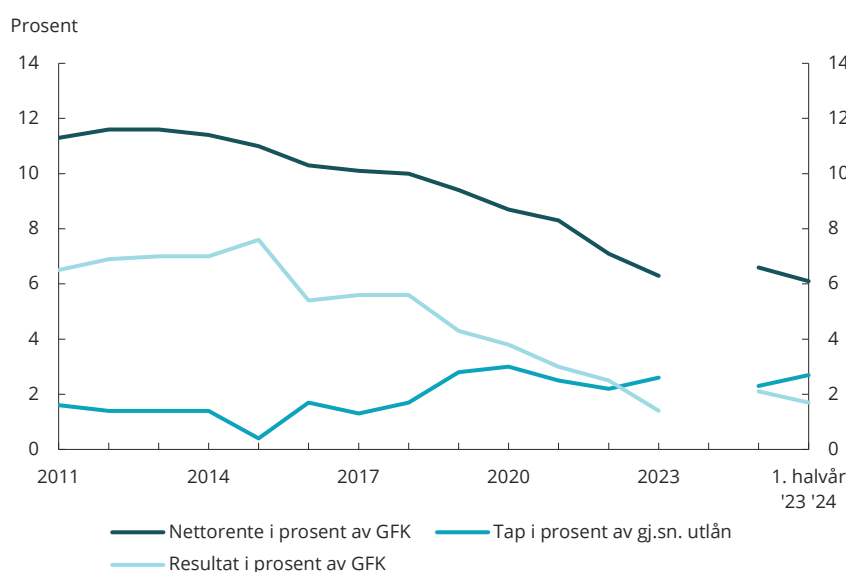
² Utvalgsundersøkelsen omfatter 26 banker og finansieringsforetak som yter lån uten sikkerhet til personkunder i det norske markedet. Både norske foretak og utenlandske filialer i Norge inngår i utvalget. Utenlandske foretak som tilbyr forbrukslån gjennom grensekryssende virksomhet, inngår ikke. Det gjør heller ikke finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte forbrukslån.

³ Spesialiserte banker (norske juridiske enheter) hvor mer enn halvparten av utlånsporteføljen er lån uten sikkerhet til personkunder. Gruppen består av Eika Kredittbank, Instabank, Morrow Bank og Lea bank.

Kilde: Finanstilsynet

- De totale forbrukslånene for utvalget, som inkluderer porteføljer i utlandet for norske banker og Bank Norwegian (filial av NOBA Bank Group AB), økte med 10,8 prosent siste tolv måneder fram til utgangen av tredje kvartal 2024. Flere banker har en sterk utlånsvekst i andre nordiske land.
- Resultatet for foretakene samlet, var noe svakere enn i første til tredje kvartal i 2023. Hovedårsaken til dette var lavere netto renteinntekter og en økning i bokførte tap, se figur 2.12 og tabell 2.4. Tap på utlån utgjorde 2,6 prosent av utlånsmassen (annualisert), som var marginalt høyere enn i tilsvarende periode i fjor. For norske forbrukslånsbanker lå tapene på samme nivå som i fjor, og utgjorde 4,3 prosent.

Figur 2.12 Resultatutvikling forbrukslån*

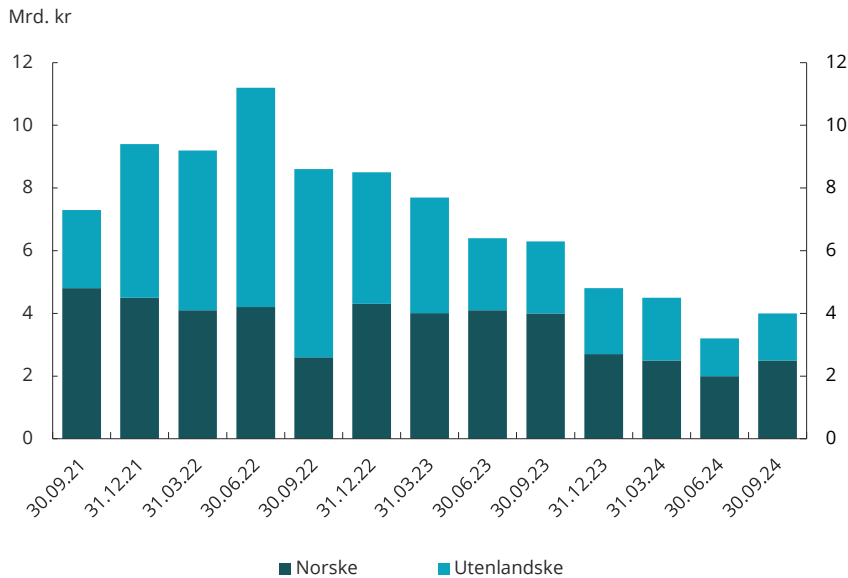
*Figuren viser resultatutvikling for totale forbrukslån i utvalget. Dette inkluderer forbrukslån i utlandet for norske foretak og Bank Norwegian.

Kilde: Finanstilsynet

- Foretakene i utvalget solgte porteføljer av misligholdte lån til en pålydende verdi av 4,0 mrd. kroner siste tolv måneder fram til utgangen av tredje kvartal 2024. Av dette var 2,5 mrd. kroner utlån i Norge. Det har vært en nedgang i salg av misligholdte lån de siste par årene, men en liten økning per tredje kvartal 2024, se figur 2.13.
- Salg av porteføljer gjennom flere år har ført til at en betydelig andel av volumet av forbrukslån nå ligger i foretak som kjøper misligholdte lån, se omtale av porteføljekjøpsforetak nedenfor. I tillegg har flere tidligere forbrukslånsbanker endret satsingsområde til markedet for omstartslån⁴ (lån med pant i bolig).

⁴ Lån som benyttes for å samle flere lån og refinansiere lån med høy rente. Målgruppen er ofte låntakere med økonomiske utfordringer, betalingsanmerkninger e.l. Det nye lånet får lavere rente enn de tidligere lånene, men renten er vanligvis betydelig høyere enn ordinære lån med pant i bolig.

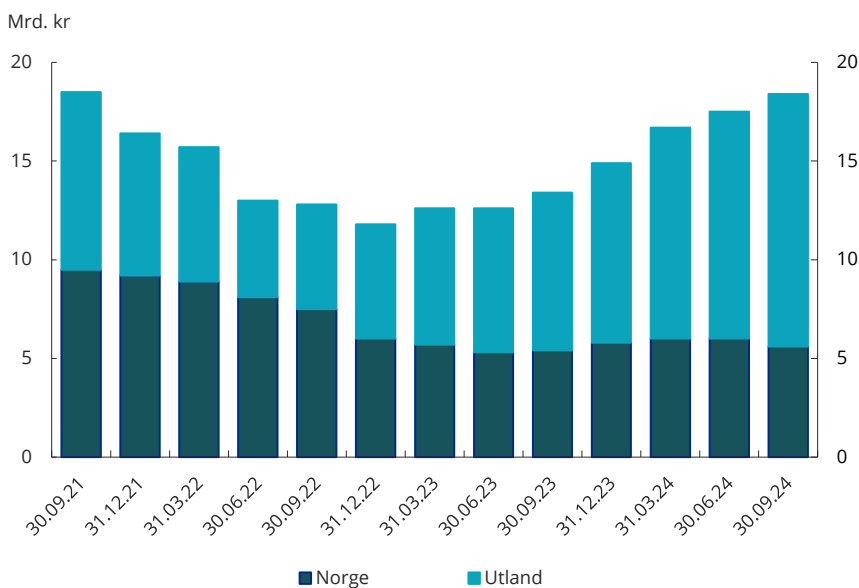
Figur 2.13 Solgte porteføljer av misligholdte forbrukslån siste tolv måneder

Kilde: Finanstilsynet

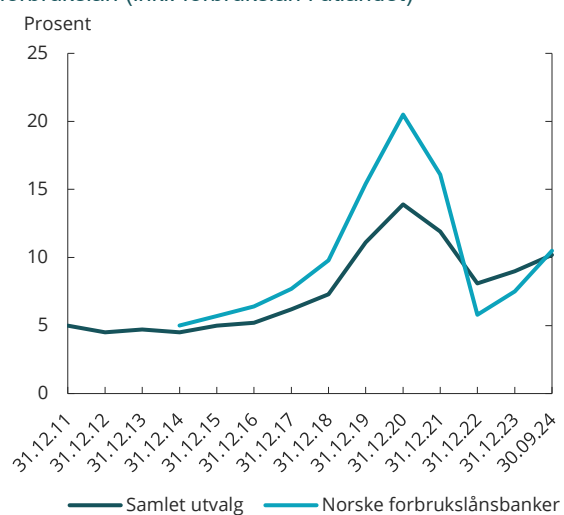
- For utvalget som tilbyr forbrukslån utgjorde volumet av misligholdte lån 18,4 mrd. kroner ved utgangen av tredje kvartal 2024, en økning på 5,5 mrd. kroner siste tolv måneder, se figur 2.14. Mindre omfang av salg av porteføljer har gjort at flere foretak beholder misligholdte lån på egen bok lenger. Stigende utlånsvekst i andre nordiske land, har også bidratt til økningen i mislighold. Misligholdte lån i det norske markedet utgjorde 5,6 mrd. kroner ved utgangen av tredje kvartal 2024, som var 0,2 mrd. høyere enn ett år tidligere.
- Andelen misligholdte forbrukslån utgjorde 10,2 prosent av foretakenes utlån ved utgangen av tredje kvartal 2024, og andelen har økt noe de siste to årene, se figur 2.15. Misligholdandelen i det utenlandske markedet økte mest og utgjorde 13,4 prosent på samme tidspunkt. Ser man kun på det norske markedet har andelen misligholdte lån vært forholdsvis stabil, og utgjorde 6,6 prosent per tredje kvartal 2024, for utvalget samlet, se figur 2.16.

Figur 2.14 Misligholdte forbrukslån (over 90 dager)

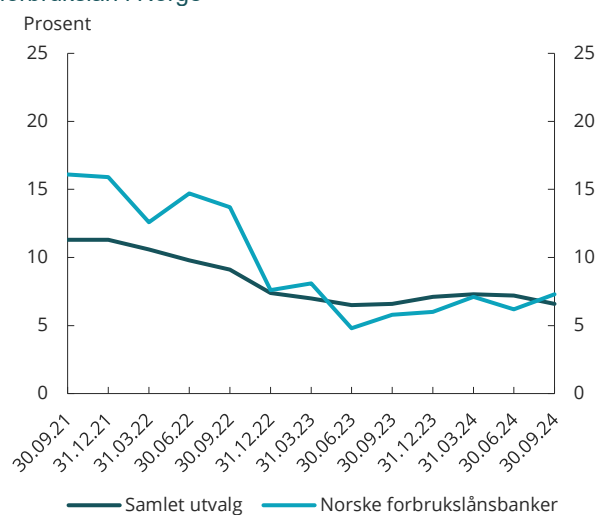
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.15 Mislighold over 90 dager i prosent av forbrukslån (inkl. forbrukslån i utlandet)

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.16 Mislighold over 90 dager i prosent av forbrukslån i Norge

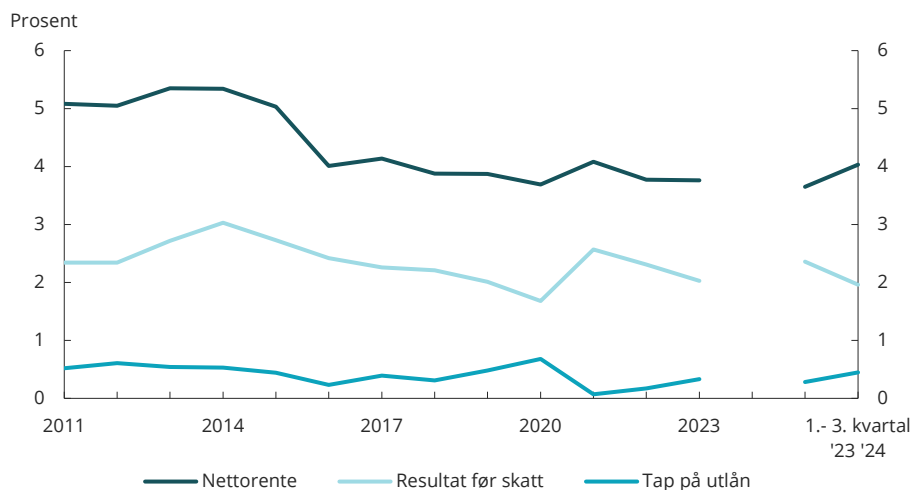

Kilde: Finanstilsynet

2.3. Finansieringsforetak

- Finansieringsforetakenes⁵ resultat før skatt i første til tredje kvartal 2024, var 0,4 prosentpoeng høyere enn i samme periode i fjor, se tabell 2.5 og figur 2.17. En økning i netto renteinntekter har påvirket resultatet mest. Tap på utlån har også økt noe sammenlignet med fjoråret. Egenkapitalavkastningen for finansieringsforetakene samlet økte med 1,0 prosentpoeng fra tilsvarende periode i fjor. Brutto utlån til kunder økte med 1,4 prosent siste tolv måneder, se tabell 2.6.

Figur 2.17 Resultatutvikling, finansieringsforetak

Kilde: Finanstilsynet

Tabell 2.5 Resultatposter finansieringsforetak totalt

	1.-3. kvartal 2024		1.-3. kvartal 2023	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Netto renteinntekter	6 022	4,03	5 276	3,65
Andre inntekter	511	0,34	357	0,25
herav verdiendr. finansielle	-5	0,00	-108	-0,07
Andre kostnader	2 115	1,41	2 088	1,45
herav lønn og personalkostnader	1 092	0,73	1 055	0,73
Driftsresultat før tap	4 220	2,82	3 235	2,24
Bokførte tap på utlån	679	0,45	403	0,28
Resultat før skatt	3 536	2,36	2 828	1,96
Skattekostnad	771	0,52	707	0,49
Resultat etter skatt	2 764	1,85	2 121	1,47
Egenkapitalavkastning	8,1 %		7,1 %	

Kilde: Finanstilsynet

⁵ Utvalget omfatter 29 norske foretak (norske juridiske enheter) med leasing, bilfinansiering, factoring og forbrukslån som hovedvirksomhet. Foretak med samme type virksomhet, men konsesjon som kredittforetak, inngår i utvalget. Det gjør også norske finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån.

Tabell 2.6 Balanseposter finansieringsforetak totalt

	30.09.2024		30.09.2023		% vekst
	Mill. kr	% br. utlån	Mill. kr	% br. utlån	
Forvaltningskapital (sum gjeld og egenkapital)	202 765		198 036		2,4
Brutto utlån til kunder	203 055		200 206		1,4
herav utlån vurdert til amortisert kost	203 055		200 206		1,4
Tapsnedskrivninger på utlån til amortisert kost	-7 409	-3,6	-7 761	-3,9	
herav trinn 1	-588	-0,3	-528	-0,3	
herav trinn 2	-661	-0,3	-664	-0,3	
herav trinn 3	-6 159	-3,0	-6 568	-3,3	
Brutto misligholdte lån over 90 dager	20 565	10,1	20 166	10,1	
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	103 846		106 144		-2,2

Kilde: Finanstilsynet

- For gruppen av finansieringsforetak med leasing og bilfinansiering som hovedvirksomhet var resultatet bedre enn i tilsvarende periode i fjor. Det var en oppgang i netto renteinntekter, samtidig som bokførte tap økte noe, se tabell 2.7.

Tabell 2.7 Hovedposter for foretak med leasing/bilfinansiering som kjernevirksomhet

	1. –3. kvartal 2024		1. –3. kvartal 2023		
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK	
Netto renteinntekter	4 473	3,54	4 076	3,32	
Driftsresultat før tap	3 354	2,66	2 788	2,27	
Bokførte tap på utlån	496	0,39	268	0,22	
Resultat før skatt	2 858	2,26	2 521	2,05	
Skattekostnad	675	0,53	626	0,51	
Resultat etter skatt	2183	1,73	1895	1,55	
	30.09.2024		30.09.2023		% vekst
	Mill. kr	% br. utlån	Mill. kr	% br. utlån	
Brutto utlån til kunder	170 672		167 514		1,9
herav leasing	96 456		92 834		3,9
Brutto misligholdte lån, 90 dager	3 882	2,3	2 274	1,4	

Kilde: Finanstilsynet

3. Forsikringsforetak

3.1. Livsforsikringsforetak

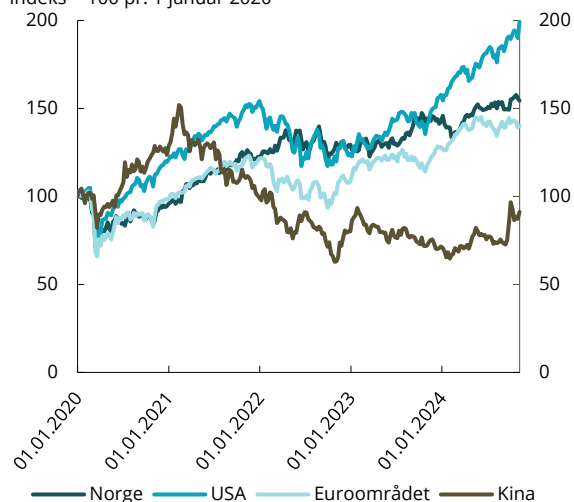
Omtalen tar for seg utviklingen i samtlige ti norske livsforsikringsforetak i de tre første kvartalene i 2024 sammenlignet med tilsvarende periode i 2023. Alle avkastningstall og nøkkeltall hvor resultatposter ses i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital er annualisert.

3.1.1. Avkastning og resultat

- Det har vært en positiv utvikling i aksjemarkedene i de tre første kvartalene i 2024, se figur 3.1. De lange rentene har økt så langt i 2024, men rentenivået var lavere enn per 30. september 2023, se figur 3.2.

Figur 3.1 Aksjeindekser utvalgte land

Indeks = 100 pr. 1 januar 2020

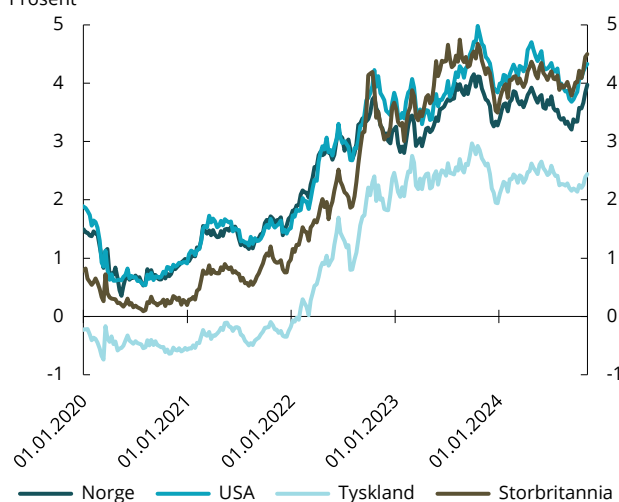

Kilde: LSEG Datastream.

Siste observasjonsdato: 07.11.2024

Figur 3.2 Rente på 10-årige statsobligasjoner

Prosent

Kilde: LSEG Datastream.

Siste observasjonsdato: 07.11.2024

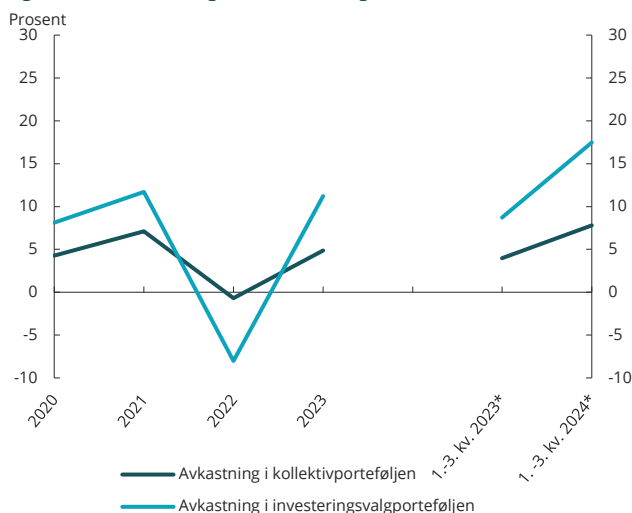
- Avkastningen i kollektivporteføljen⁶ var 7,8 prosent, opp fra 4 prosent i samme periode i 2023, se figur 3.3.
- Positive verdiendringer på aksjer og renteinntekter bidro mest til investeringsinntektene i kollektivporteføljen, se figur 3.4. Negative verdiendringer og realisert tap på derivater påvirket inntektene negativt. Dette skyldes blant annet at norske kroner har svekket seg mot flere valutaer i løpet av 2024.
- Livsforsikringsforetakene samlet hadde positiv verdiendring på eiendom (direkteid eiendom og eiendomsdatterforetak mv.) i kollektivporteføljen, inkludert valutakurseffekter, på 2 mrd. kroner (0,1 prosent av GFK) i de tre første kvartalene i 2024, mot en reduksjon på 7 mrd. kroner (-0,4 prosent av GFK) i samme periode i 2023.
- Avkastningen i investeringsvalgporteføljen var på 17,5 prosent, opp fra 8,7 prosent i samme periode i 2023. Positive verdiendringer og realiserte gevinster på aksjer bidro mest til investeringsinntektene i investeringsvalgporteføljen.

⁶ Referansene til bokført og verdjustert avkastning har blitt fjernet i forskrift om beregning av kapitalavkastning i livsforsikrings- og pensjonsforetak som følge av innføring av [forskrift om gjennomføring av regler om bufferfond for private garanterte pensjonsprodukter](#). Dette medfører at fra og med 1. januar 2024 skal det kun beregnes én avkastning, som tilsvarer tidligere verdjustert avkastning.

- Livsforsikringsforetakenes bufferfond⁷ har økt med 0,3 mrd. kroner (0,02 prosent av GFK), mot en økning på 2 mrd. kroner (0,1 prosent av GFK) i samme periode i 2023. Livsforsikringsforetakene rapporterer en økning i annen tilordning av overskudd på henholdsvis 54,7 mrd. kroner (3,1 prosent av GFK) i kostnadsposten "Midler tilordnet forsikringskontraktene", mot en økning på 18,5 mrd. kroner (1,2 prosent av GFK) i samme periode i 2023. Denne posten omfatter alle beløp som skal tilføres forsikringskontraktene eller de berettigede, og endelig tilordning fastsettes ved årets slutt.
- Livsforsikringsforetakenes resultat før skatt var på 0,6 prosent av GFK, mot 0,1 prosent i samme periode i 2023, se tabell 3.1.
- Ingen av foretakene hadde negative resultater i de tre første kvartalene i 2024.

Figur 3.3 Avkastning i livsforsikringsforetak

Figur 3.4 Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen i livsforsikringsforetak

Kilde: Finanstilsynet

⁷ [Regler om et sammenslått og kundefordelt bufferfond](#) er innført for private garanterte pensjonsprodukter fra 1. januar 2024. Regler om et slikt bufferfond for kommunale pensjonsordninger trådte i kraft 1. januar 2022. Bufferfondet erstattet fra innføringsdato kursreguleringsfondet og tilleggsavsetningene, og vil kunne dekke negativ avkastning. Fra 1. januar 2024 er det dermed like regler for bufferfond for kommunale og private garanterte pensjonsprodukter.

Tabell 3.1 Utvalgte resultatposter for livsforsikringsforetakene

	1.–3.kvartal 2024		1.–3. kvartal 2023	
	Mrd. kr.	% GFK	Mrd. kr.	% GFK
Forfalte bruttopremier	133,9	7,6	135,0	8,7
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	77,6	4,4	37,2	2,4
herav renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	26,6	1,5	22,4	1,4
herav verdiendringer	31,3	1,8	23,7	1,5
herav gevinster ved realisasjon	13,7	0,8	-6,4	-0,4
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	88,4	5,0	41,7	2,7
herav renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	1,9	0,1	1,4	0,1
herav verdiendringer	70,1	4,0	31,6	2,0
herav gevinster ved realisasjon	15,7	0,9	9,2	0,6
Utbetalte erstatninger	-61,2	-3,5	-57,7	-3,7
Endring i forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte	-44,2	-2,5	-55,7	-3,6
herav endring i bufferfond	-0,3	0,0	-2,0	-0,1
Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte	-54,7	-3,1	-18,5	-1,2
Resultat fra kundeporteføljene (teknisk regnskap)	5,6	0,3	-0,2	0,0
Resultat fra selskapsporteføljen (ikke-teknisk regnskap)	4,5	0,3	2,4	0,2
Resultat før skatt	10,0	0,6	2,3	0,1
Totalresultat (etter skatt og andre inntekter og kostnader)	8,5	0,5	2,8	0,2

Kilde: Finanstilsynet

3.1.2. Balanse

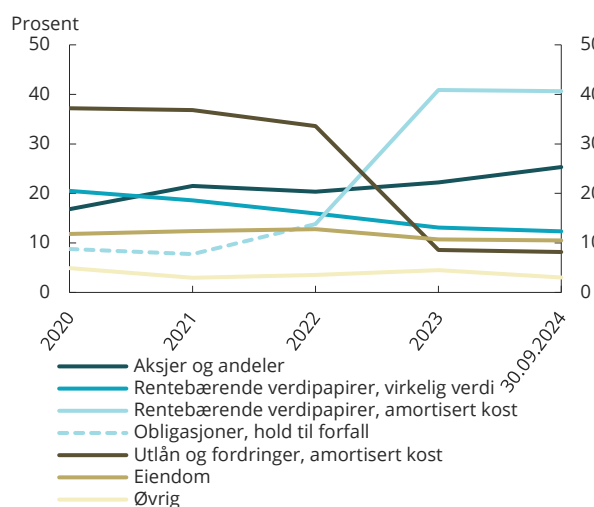
- Livsforsikringsforetakenes totale forvaltningskapital økte med 12,6 prosent til 2 446 mrd. kroner det siste året, se tabell 3.2.
- Rentebærende verdipapirer til amortisert kost utgjør den største andelen av investeringene i kollektivporteføljen, se figur 3.5. Aksjeandelen økte med 3 prosentpoeng sammenlignet med samme periode året før og var 25 prosent per 30. september 2024.
- Aksjer og andeler utgjør den største andelen av investeringene i investeringsvalgporteføljen med 69 prosent, se figur 3.6. Aksjeandelen økte med 2 prosentpoeng det siste året.

Tabell 3.2 Utvalgte balanseposter for livsforsikringsforetakene

	30.09.2024		30.09.2023	
	Mrd. kr.	% av FK	Mrd. kr.	% av FK
Bygninger og faste eiendommer (inkl. eiendomsselskaper)	177,0	7,2	173,2	8,0
Finansielle eiendeler til amortisert kost	773,4	31,6	743,0	34,2
Finansielle eiendeler til virkelig verdi	1.393,2	56,9	1.161,5	53,5
herav aksjer og andeler	919,6	37,6	722,2	33,2
herav rentebærende verdipapirer	439,3	18,0	394,5	18,2
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	2.446,7	100,0	2.172,2	100,0
herav eiendeler i selskapsporteføljen	209,0	8,5	199,0	9,2
herav eiendeler i kollektivporteføljen	1.433,5	58,6	1.343,5	61,9
herav eiendeler i investeringsvalgporteføljen	804,2	32,9	629,7	29,0
Forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser	1.415,7	57,9	1.315,9	60,6
herav premiereserve	1.164,9	47,6	1.105,1	50,9
herav bufferfond	169,3	6,9	159,0	7,3

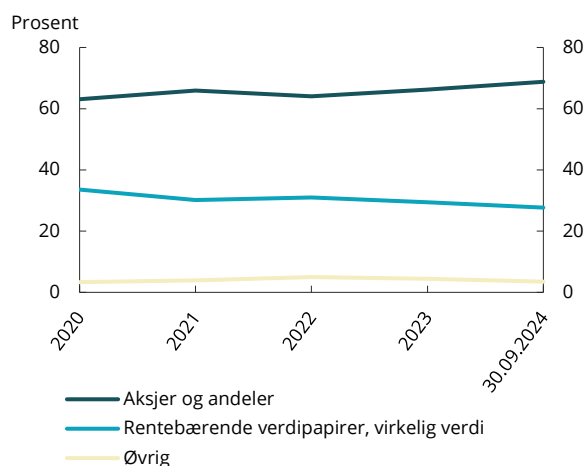
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.5 Livsforsikringsforetakenes investeringer* i kollektivporteføljen

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.6 Livsforsikringsforetakenes investeringer i investeringsvalgporteføljen

Kilde: Finanstilsynet

*Kategorien hold til forfall ble opphevet etter innføringen av IFRS 9 fra 1. januar 2023. Dette innebærer at obligasjoner til amortisert kost, som ikke var hold til forfall, ikke kan plasseres under utlån og fordringer til amortisert kost. Rentebærende verdipapirer til amortisert kost omfatter dermed alle slike obligasjoner.

3.2. Skadeforsikringsforetak

Omtalen omfatter utviklingen i 47 skadeforsikringsforetak⁸ i de tre første kvartalene i 2024 sammenlignet med tilsvarende periode i 2023.⁹ Internasjonal regnskapsstandard for forsikringskontrakter (IFRS 17) ble innført som gjeldende regnskapsstandard for store skadeforsikringsforetak fra og med regnskapsåret 2023.¹⁰ De øvrige skadeforsikringsforetakene som omtales i denne rapporten benytter samme regnskapsstandard som tidligere. Tabell 4.3 i vedlegget viser utregningen av sentrale begreper for IFRS 17-foretak og øvrige foretak.

3.2.1. Resultat

- Skadeforsikringsforetakene hadde samlet sett en økning i resultat før skatt sammenlignet med samme periode året før. Målt som andel av forsikringsinntektene økte resultat før skatt med 6 prosentpoeng og utgjorde 23,3 prosent, se tabell 3.3 og figur 3.7.
- Resultatet fra forsikringsdriften, målt i prosent av forsikringsinntektene, var høyere enn i samme periode i 2023, og økte fra 6,7 til 8,5 prosent. Det kommer blant annet av premieøkninger.
- Nettoinntektene fra investeringer utgjorde 17,5 prosent av forsikringsinntektene, en oppgang fra 11,6 prosent året før.
- Renteinntekter og positive verdiendringer aksjer og obligasjoner bidro mest til investeringsinntektene, se figur 3.8.
- Fire skadeforsikringsforetak hadde negativt resultat før skatt, mot ni foretak i samme periode i fjor.

Tabell 3.3 Utvalgte resultatposter for skadeforsikringsforetakene

	1. –3. kvartal 2024		1. –3. kvartal 2023	
	Mrd. kr	% av forsikringsinntekter	Mrd. kr	% av forsikringsinntekter
Forsikringsinntekter	65,6		57,5	
Erstatningskostnader	50,1	76,4	43,7	76,1
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	10,2	15,5	9,8	17,0
Forsikringsdriftsresultat	5,6	8,5	3,8	6,7
Netto inntekter fra investeringer	11,5	17,5	6,6	11,6
herav renteinntekt og utbytte på finansielle eiendeler	3,8	5,8	3,8	6,6
herav verdiendringer	5,3	8,2	0,8	1,4
herav gevinster ved realisasjon	3,0	4,6	2,6	4,5
Resultat før skatt	15,2	23,3	10,0	17,3

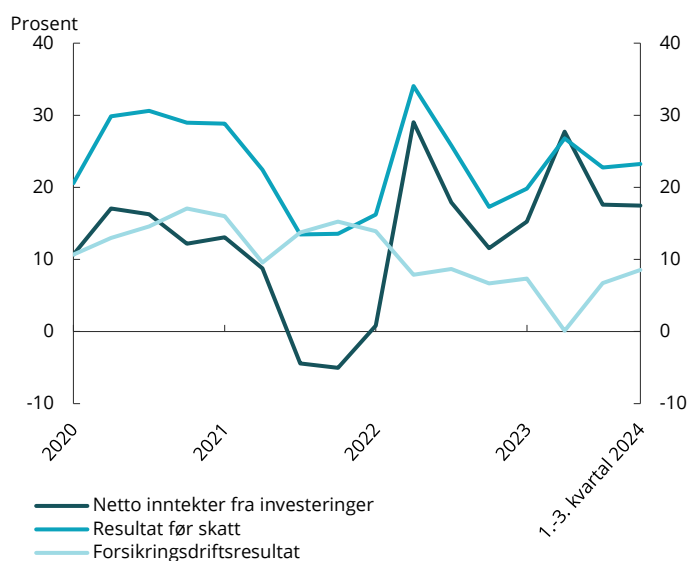
Kilde: Finanstilsynet

⁸ Samtlige norske skadeforsikringsforetak med unntak av sjøforsikringsforetaket Skuld, som har avvikende regnskapsår. Sammenslåingen av Fremtind Forsikring og Eika Forsikring ble sluttført 1. oktober 2024. Samlede tall i denne rapporten omfatter dermed disse foretakene hver for seg.

⁹ Nord-Odal Gjensidig Brannkasse opphørte 2. november 2023 etter at foretaket ble innfusjonert i Indre Østfold, Andebu og Nord-Odal Gjensidig Brannkasse. Samlede tall per 30.09.2023 omfatter dermed 48 skadeforsikringsforetak.

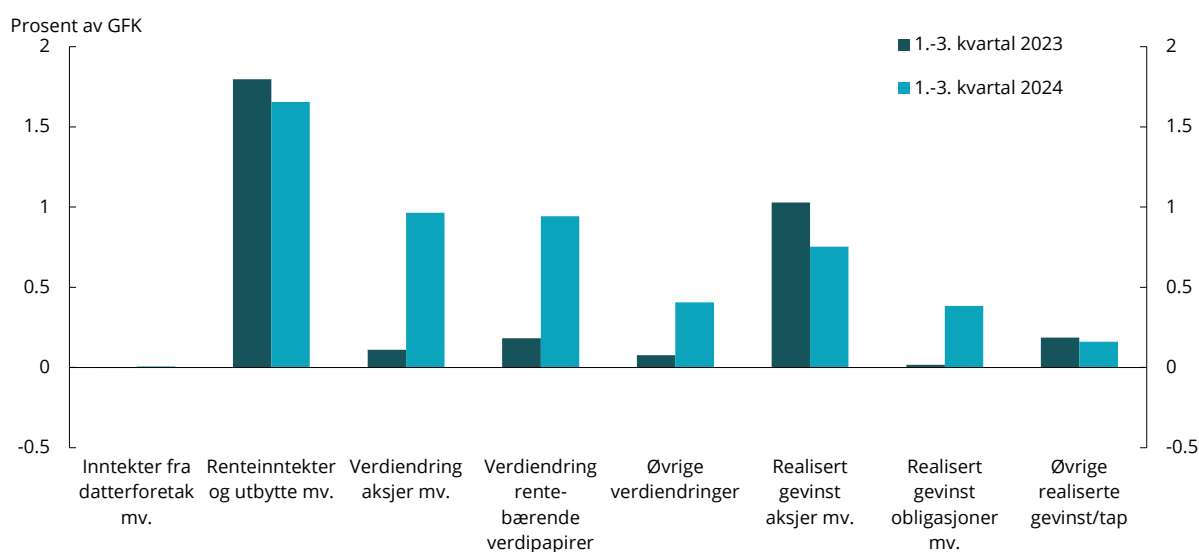
¹⁰ Som store skadeforsikringsforetak regnes skadeforsikringsforetak som inngår i konsern der konsernregnskapet utarbeides etter IFRS i samsvar med regnskapsloven § 3-9 og skadeforsikringsforetak som har utstedt verdipapirer på regulert marked i en EØS-stat. På nåværende tidspunkt gjelder dette fem norske skadeforsikringsforetak: Gjensidige Forsikring, Fremtind Forsikring, Protector Forsikring, KLP Skadeforsikring og Storebrand Forsikring.

Figur 3.7 Resultater i skadeforsikringsforetakene samlet. Prosent av forsikringsinntektene hittil i år

Kilde: Finanstilsynet

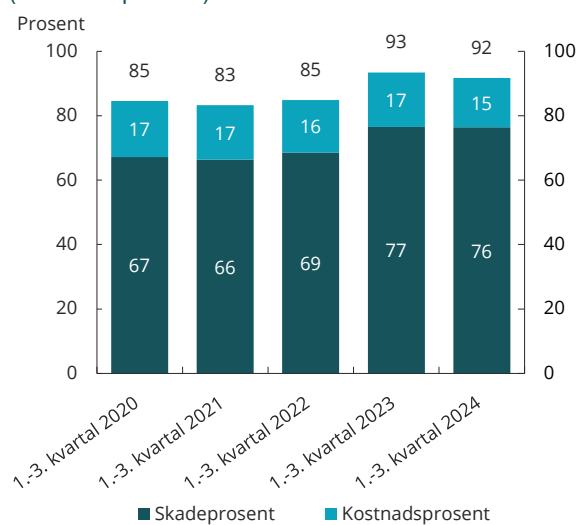
Figur 3.8 Netto inntekter fra investeringer - skadeforsikringsforetak

Kilde: Finanstilsynet

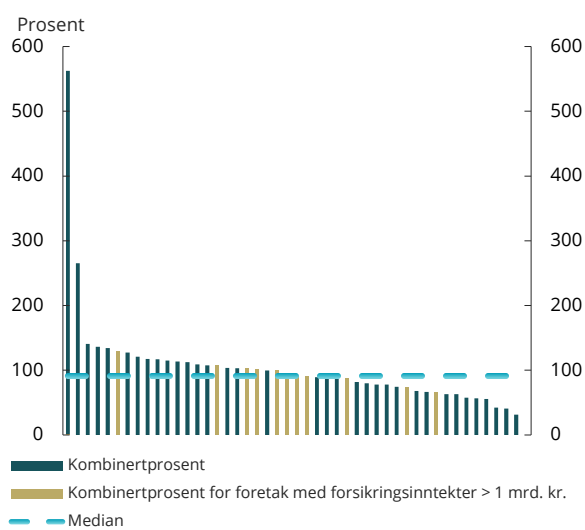
- Kombinertprosenten ble redusert med 2 prosentpoeng til 92 prosent og kommer primært av en reduksjon i kostnadsprosenten, se figur 3.9.
- Kostnader knyttet til naturskader, som ekstremværet "Ingunn" i første kvartal 2024, samt økt inflasjon og høyere skadefrekvens på eiendom og motorvogn, bidro til at skadeprocenten var på omtrent samme nivå som året før.
- Det er betydelig variasjon i foretakenes lønnsomhet, se figur 3.10.

Figur 3.9 Sum av skade- og kostnadsprosent for skadeforsikringsforetakene samlet (kombinertprosent)

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.10 Kombinertprosent for skadeforsikringsforetak i perioden 1.-3. kvartal 2024

Kilde: Finanstilsynet

3.2.2. Balanse

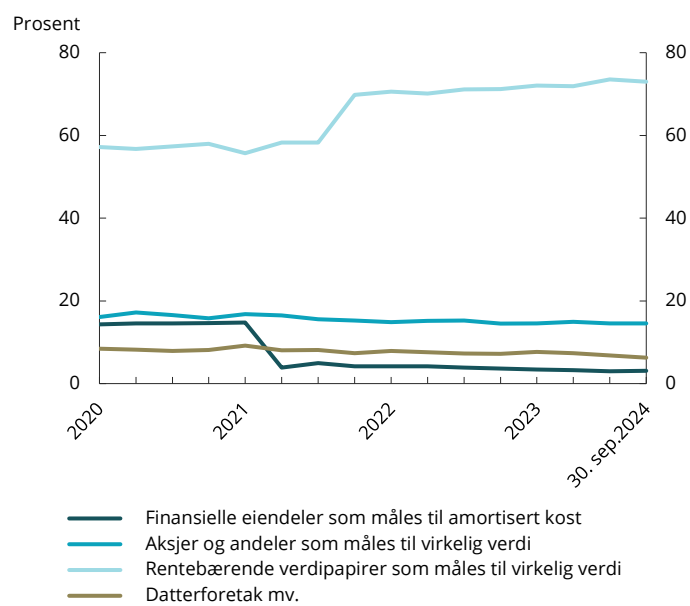
- Skadeforsikringsforetakenes forvaltningskapital økte med 11,5 prosent til 244 mrd. kroner det siste året, se tabell 3.9.
- Andelen rentebærende verdipapirer som måles til virkelig verdi utgjør den største posten med 73 prosent av samlede investeringer per 30. september 2024, se figur 3.11. Denne andelen økte med 2 prosentpoeng det siste året.

Tabell 3.4 Utvalgte balanseposter for skadeforsikringsforetakene

	30.09.2024		30.09.2023	
	Mrd. kr	% av FK	Mrd. kr	% av FK
Investeringer	195,4	80,1	172,1	78,7
Bygninger og andre faste eiendommer	1,7	0,7	1,6	0,7
Datterforetak, tilknyttet foretak og felleskontrollerte foretak	12,2	5,0	12,3	5,6
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	6,0	2,5	6,3	2,9
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	175,4	71,9	151,9	69,5
Aksjer og andeler	28,4	11,7	25,0	11,4
Rentebærende verdipapirer	142,6	58,5	122,6	56,1
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelse	17,4	7,2	17,7	8,1
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	243,8		218,6	
Egenkapital	104,4	42,8	90,8	41,5
Forsikringsforpliktelse brutto	110,3	45,2	99,4	45,5

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.11 Skadeforsikringsforetakenes investeringer*.
Andeler

* Endringene i årsregnskapsforskriften etter innføringen av IFRS 9 fra 1. januar 2023 gjør at rentebærende verdipapirer til virkelig verdi økte betydelig og andelen av finansielle eiendeler som måles til amortisert kost ble redusert tilsvarende. Endringene er hensyntatt i andelene fra 1. kvartal 2022.

Kilde: Finanstilsynet

4. Vedlegg

4.1. Makroøkonomiske størrelser

Tabell 4.1 Nøkkeltall norsk økonomi

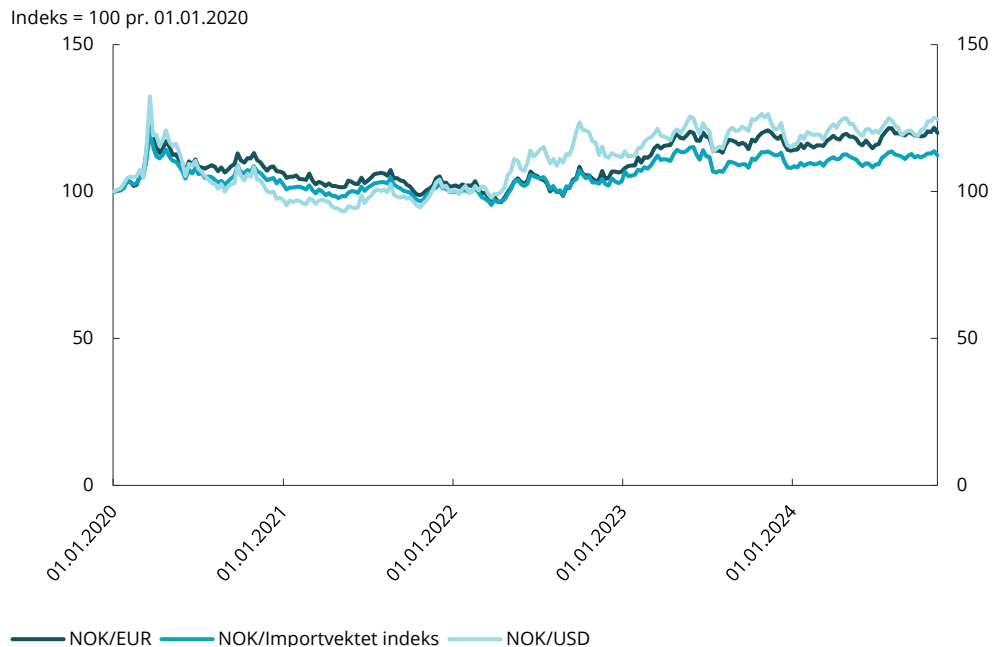
	3. kv. 2022	4. kv. 2022	1. kv. 2023	2. kv. 2023	3. kv. 2023	4. kv. 2023	1. kv. 2024	2. kv. 2024	3. kv. 2024
BNP	1,8	-0,9	0,2	-0,2	-0,7	1,7	0,3	1,4	
BNP Fastlands-Norge	0,4	0,5	0,0	0,1	0,0	0,3	0,1	0,1	
Boligpriser*	5,2	1,8	0,8	0,0	-0,8	0,9	1,2	2,2	4,1
K3	4,4	4,8	5,5	4,0	2,6	2,5	1,0	2,2	
K3 utenlandsgjeld	1,5	1,8	6,5	2,7	-3,4	-2,7	-8,3	-3,3	
K2	5,1	5,5	5,2	4,3	4,1	3,7	3,4	3,6	3,7
K2 husholdninger	4,3	4,1	4,2	3,7	3,7	3,4	3,0	3,3	3,5
K2 ikke-finansielle foretak	7,0	8,1	7,2	5,2	4,2	3,0	2,7	2,3	2,4
Arbeidsledighet (AKU)	3,2	3,1	3,7	3,5	3,6	3,6	4,0	4,3	3,9

Vekstratene for BNP (volumendring fra foregående kvartal) er sesongjusterte kvartalstall. Arbeidsledigheten er nivåfall for gjennomsnittet av kvartalet. (Fra 2021 er det nytt spørreskjema for Arbeidskraftundersøkelsen (AKU), som kan gi brudd i statistikken.) De øvrige tallene er tolv månedersvekst ved utgangen av perioden.

*Eiendom Norge har justert beregningsmetodene (også tilbake i tid). Endringene skal blant annet gi noe mindre volatile prisindekser.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Eiendom Norge, Eiendomsverdi og Finn.no

Figur 4.1 Valutakurs

Kilde: LSEG Datastream. Siste observasjonsdato: 08.11.2024

Tabell 4.2 Utvikling i verdipapir- og valutamarkedet

		Nivå	Endr. i basispkt (renter) og % (aksjer og valuta) i løpet av perioden		
		08.11.2024	2023	3. kv. 2024	01.01–08.11
Aksjemarkeder	Norge		11,3	1,3	7,6
	USA		27,1	5,9	27,2
	Euroområdet		19,7	3,2	8,5
	Verden		24,4	6,5	21,6
	Japan		29,0	-5,9	19,2
Statsrenter 10 år	Norge	3,86	5	-33	57
	USA	4,30	4	-58	43
	Tyskland	2,37	-53	-35	34
Pengemarkedsrenter 3 md.	Norge	4,72	147	0	-1
	USA	4,85	83	-73	-74
	Euroområdet	3,03	178	-43	-88
Swaprenter Norge	2 år	4,24	47	-64	29
	5 år	4,00	18	-44	57
	10 år	3,93	4	-32	59
Valutakurser	NOK/EUR	11,82	6,7	3,0	5,4
	NOK/USD	11,00	3,1	-1,1	8,3
	Imp.vektet NOK	121,60	4,4	2,6	4,1

Kilde: LSEG Datastream

4.2. Nye poster etter implementering av IFRS17

Tabell 4.3 Utregning av sentrale begreper i omtalen av skadeforsikringsforetak

Begrep	Utregning	
	IFRS 17-foretak	Resterende foretak
Forsikringsinntekter	A.1 Forsikringsinntekter ved anvendelse av premieallokeringsmetoden (opptjent bruttopremie) + A.2 Forsikringsinntekter ved anvendelse av hovedreglene - E.1 Periodiserte premier for avgitt gjenforsikring (gjenforsikringsandel av brutto forsikringsinntekter)	1. Premieinntekter for egen regning + 2. Andre forsikringsrelaterte inntekter
Erstatningskostnader	B. Erstatningskostnader (brutto) - F.1 Gjenforsikringsinntekter ved anvendelse av premieallokeringsmetoden - F.2 Gjenforsikringsinntekter ved anvendelse av hovedreglene - F.5 Endring i risikjustering for ikke-finansiell risiko (knyttet til gjenforsikringseiendeler)	3. Erstatningskostnader for egen regning
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	C. Andre forsikringsdriftskostnader (brutto) + E.2 Provisjonskostnader knyttet til mottatt gjenforsikring - F.3 Provisjonsinntekter knyttet til avgitt gjenforsikring	4. Forsikringsrelaterte driftskostnader + 5. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader
Forsikringsdriftsresultat	H. Forsikringsdriftsresultat	7. Resultat av teknisk regnskap
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	K. Gjenforsikringseiendeler	3. Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser
Forsikringsforpliktelser brutto	L. Forsikringsforpliktelser (brutto)	10. Brutto forsikringsforpliktelser
Skadeprosent	$[\text{Erstatningskostnader} / \text{Forsikringsinntekter}] * 100$	$[\text{Erstatningskostnader} / 1. \text{Premieinntekter for egen regning}] * 100$
Kostnadsprosent	$[\text{Andre forsikringsrelaterte driftskostnader} / \text{Forsikringsinntekter}] * 100$	$[\text{Andre forsikringsrelaterte driftskostnader} / 1. \text{Premieinntekter for egen regning}] * 100$

Finanstilsynet
Revierstredet 3
P.O. Box 1187 Sentrum
NO-0107 Oslo

Tel. +47 22 93 98 00
post@finansilsynet.no
finansilsynet.no

